

1942 Festung Hanenbau

Det heter seg og på folkemunne og spesielt i lystige lag blant oppsittere rundt om på Frosta, Åsen og Stjørdal at luftvernartilleriet tyskerne etablert i nærområdet var heftigere enn over Berlin. Det er vel å overdrive for å si det litt forsiktig, men det er ingen tvil om at tyskerne i forbindelse med beskyttelsen av Tirpitz omtrent hermetisert området i form av kryssild av hver bidige kubikkmeter. Kombinert med tiltak innrettet for Værnes, snakker vi om beskyttelse av muligens det viktigste norske luftrommet periodevis. Her møter vi det kjente begrepet FLAK, som mange har trodd var noe engelsk, men er tysk for *Flug abwehr kanone*.

Ekspedisjon «Hanenbau», 17. september 2021. F.v: Hallgeir Winge, Håvard Bjørgum og Stein Are Karlsen

Tyskerne hadde ulike Flak-stillinger (luftvernartilleri), og engelskmennene fikk smertelig erfare hvor effektivt det tyske forsvaret la et solid teppe av kryssild over de indre fjordarmer. Sammen med solide røykbatteri ble det mest umulig for engelskmennene å etablere nødvendig IP (Initial point), f. eks i form av Saltøya, slik de ønsket.

534 airmen deltok i raidene på Tirpitz i Fættenfjorden våren 1942.

Ditching: 7 menn ble plukket opp i sjøen utenfor Skottland

POW: 18 ble tatt til fange

Escape: 9 rømte til Sverige

KIA: 64 mann døde (muligens 66)

Re-Trondheim

*Never have so many,
gone so far,
for so little.*

Omsider skjønte Air Marshall Arthur Harris at prisen ble for høy, og han trakk bombeskvadronene tilbake, som deretter ble satt inn mot Ruhr-området. Men overkommandoen gjorde et siste forsøk gjennom Operation «Frodesley» ledet av Admiral Sir Max Horton, som la grunnlaget for den kommende Operation «Title», Shetland-Larsen mislykkede angrep. Gjennom hele denne perioden, og både tidligere og senere ut i krigen, styrket tyskerne forsvaret rundt Trondheimsfjorden, primært for å beskytte Værnes - som var

en av de sentral nøkler innen Operation «Barbarossa» (angrepet på Russland). Og opp i alt dette ble det etablert en rekke Feltposter, som i seg selv var mindre befestninger med tilhørende støttefunksjoner rundt en eller flere Flak-stillinger (kanoner), mest som en liten militærleir.

En av disse var Feldpost 17560 på Frosta, og har blitt kalt «Festung Hanenbau» eller Hanebogen / Hånnåbogen.

Mobilmachung - 01.01.1940

3. battr. Res. Flak – Abtl. 502

19.07.1941 - 14.02.1942

3. battr. Schw. Flak – Abtl. 502

24.08.1943 - 05.04.1944

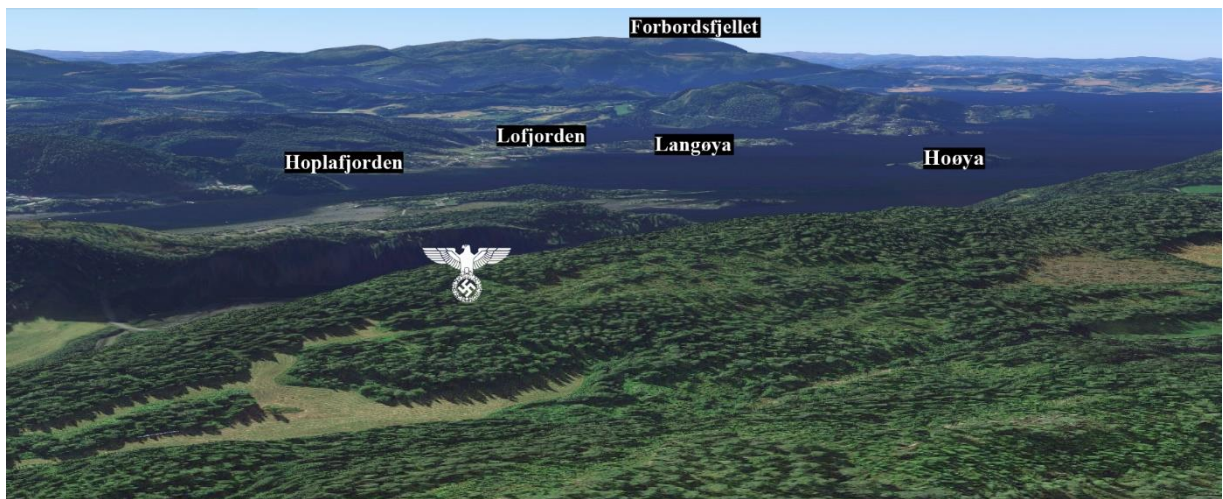
3. battr. Schw. Flak – Abtl. 502

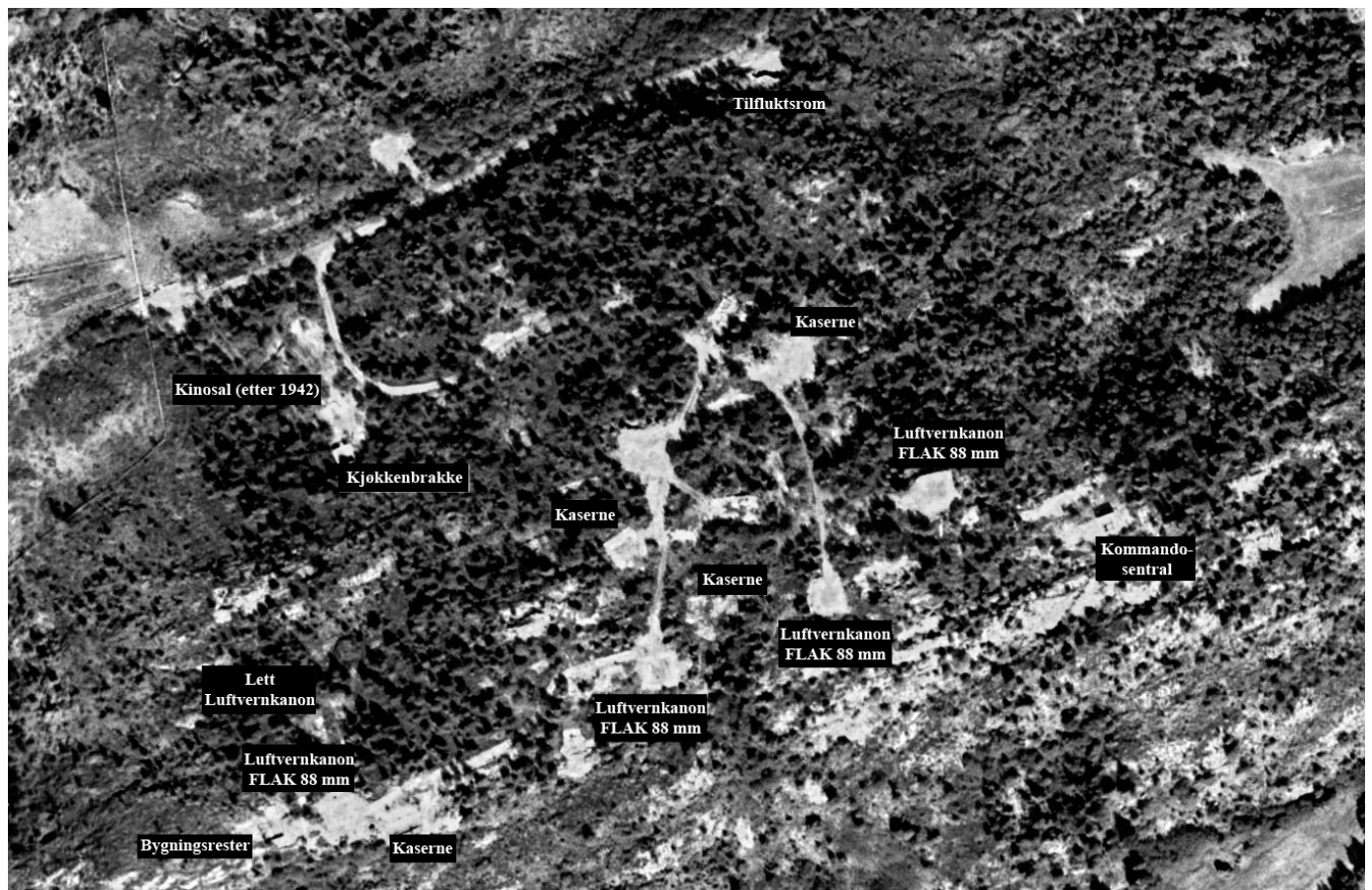

En av Frosta historielags info-tavler

Festung Hanenbau er et ganske stort område, hvor Bjørn Olav Juberg og Frosta historielag har laget til en tursti, som tar deg med til de ulike støttefunksjoner som binder sammen anlegget. Monterte tavler gir informasjon om de ulike segmenter, som i sin tur - gir deg et særdeles tilfredsstillende utbytte.

Jeg skal ikke ta for meg anlegget her og nå, men kun anspore til et egenhendig besøk til åstedet, gjennom å gjengi noen bilder som viser deler av anlegget og dets beliggenhet. Kjør Hojemsvegen til Dalsveet. Ta av nordøstover på Svenskshallvegen og kjør til dens slutt: parkeringsplassen. God tur!

Illustrasjoner: Håvard Bjørgum